

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

PHẠM THỊ NGỌC

**QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI NGÂN SÁCH
NHÀ NƯỚC TẠI TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Chuyên ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2017

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

PHẠM THỊ NGỌC

QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI NGÂN SÁCH
NHÀ NƯỚC TẠI TỈNH THÁI NGUYÊN

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN TIẾN LONG

THÁI NGUYÊN - 2017

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn này là công trình nghiên cứu của cá nhân tôi, được thực hiện trên cơ sở nghiên cứu lý thuyết và tình hình thực tiễn tại địa bàn nghiên cứu dưới sự hướng dẫn khoa học của TS. Nguyễn Tiến Long.

Kết quả tính toán trong luận văn là trung thực, các số liệu, tài liệu trích dẫn trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Một lần nữa tôi xin được khẳng định về sự trung thực của lời cam đoan trên.

Học viên

Phạm Thị Ngọc

LỜI CẢM ƠN

Luận văn này là tổng hợp kết quả của quá trình học tập, nghiên cứu kết hợp với kinh nghiệm thực tiễn trong quá trình công tác và sự nỗ lực cố gắng của bản thân.

Để hoàn thành luận văn này, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành tới quý thầy (cô) giáo, Khoa Quản lý - Luật kinh tế, Phòng đào tạo, Khoa Sau đại học - Trường đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh thuộc Đại học Thái Nguyên đã nhiệt tình giúp đỡ, hỗ trợ cho tôi. Đặc biệt, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc nhất đến Thầy giáo - TS. Nguyễn Tiến Long là người trực tiếp hướng dẫn khoa học. Thầy đã dày công giúp đỡ tôi trong suốt quá trình nghiên cứu và hoàn thiện đề tài.

Tôi cũng xin bày tỏ sự biết ơn đến lãnh đạo cơ quan và các đồng nghiệp trong lĩnh vực quản lý ngân sách nhà nước tại Sở Tài chính tỉnh Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong công tác để có đủ thời gian và hoàn thành khoá học, thực hiện thành công luận văn này.

Tuy đã có sự nỗ lực, cố gắng nhưng luận văn không thể tránh khỏi những khiếm khuyết, tôi rất mong nhận được sự góp ý chân thành của quý thầy (cô) và đồng nghiệp để luận văn này được hoàn thiện hơn.

Xin chân thành cảm ơn!

Học viên

Phạm Thị Ngọc

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ CÁI VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của luận văn	2
4. Những đóng góp của đề tài	2
5. Kết cấu của đề tài	3
Chương 1. NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ QUẢN LÝ	
NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC	4
1.1. Tổng quan về ngân sách nhà nước	4
1.1.1. Khái niệm về ngân sách nhà nước	4
1.1.2. Bản chất của ngân sách nhà nước	5
1.1.3. Chức năng của ngân sách nhà nước	9
1.1.4. Vai trò của ngân sách nhà nước	10
1.1.5. Tổ chức hệ thống ngân sách nhà nước và phân cấp ngân sách nhà nước	11
1.2. Quản lý nhà nước đối với ngân sách nhà nước	18
1.2.1. Khái niệm về quản lý nhà nước đối với ngân sách nhà nước	18
1.2.2. Đặc điểm quản lý nhà nước đối với ngân sách nhà nước	19
1.2.3. Quy trình quản lý nhà nước đối với ngân sách nhà nước	20
1.2.4. Phương pháp quản lý nhà nước đối với ngân sách nhà nước	20
1.2.5. Nội dung của quản lý nhà nước về Ngân sách nhà nước	21
1.2.6. Các nhân tố ảnh hưởng đến việc quản lý ngân sách nhà nước	27
1.3. Kinh nghiệm quản lý ngân sách nhà nước của một số tỉnh ở Việt Nam.....	29
1.3.1. Kinh nghiệm tại tỉnh Thái Bình	29
1.3.2. Kinh nghiệm tại tỉnh Bắc Ninh	31
1.3.3. Bài học kinh nghiệm cho quản lý ngân sách nhà nước ở tỉnh Thái Nguyên.....	33

Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	35
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	35
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	35
2.2.1. Phương pháp thu thập tài liệu và xử lý số liệu.....	35
2.2.2. Phương pháp phân tích số liệu	35
2.2.3. Phương pháp tổng hợp thông tin.....	36
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	36
2.3.1. Những chỉ tiêu phản ánh quản lý ngân sách nhà nước tỉnh Thái Nguyên.....	36
2.3.2. Những chỉ tiêu phản ánh nhân tố tác động tới quản lý ngân sách nhà nước cấp tỉnh	37
Chương 3. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC Ở TỈNH THÁI NGUYÊN	38
3.1. Khái quát về tỉnh Thái Nguyên	38
3.1.1. Đặc điểm địa lý - tự nhiên.....	38
3.1.2. Tình hình kinh tế - xã hội tỉnh Thái Nguyên.....	39
3.1.3. Khái quát về mô hình quản lý ngân sách nhà nước ở tỉnh Thái Nguyên.....	40
3.2. Thực trạng quản lý nhà nước đối với ngân sách nhà nước ở tỉnh Thái Nguyên.....	41
3.2.1. Nội dung quản lý nhà nước đối với ngân sách nhà nước ở tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2011-2015	41
3.2.2. Quản lý ngân sách nhà nước tỉnh Thái Nguyên, giai đoạn 2011-2015.....	53
3.2.3. Các nhân tố ảnh hưởng đến việc quản lý nhà nước đối với ngân sách nhà nước ở tỉnh Thái Nguyên.....	69
3.3. Đánh giá chung về quản lý nhà nước đối với ngân sách nhà nước ở tỉnh Thái Nguyên.....	73
3.3.1. Kết quả đạt được	73
3.3.2. Những hạn chế, bất cập.....	74
3.3.3. Nguyên nhân hạn chế	77
Chương 4. GIẢI PHÁP NHẪM HOÀN THIỆN QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC Ở TỈNH THÁI NGUYÊN	79
4.1. Mục tiêu, quan điểm cơ bản về quản lý NSNN ở tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2016-2020.....	79
4.1.1. Quan điểm cơ bản về quản lý NSNN ở tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2016-2020.....	79
4.1.2. Mục tiêu	79

4.2.3. Dự báo thu chi ngân sách nhà nước ở tỉnh Thái Nguyên đến năm 2020	80
4.2. Giải pháp chủ yếu nhằm hoàn thiện quản lý nhà nước đối với NSDP ở tỉnh Thái Nguyên tầm nhìn đến năm 2020	81
4.3.1. Nhóm giải pháp về quy trình lập, chấp hành, quyết toán NSDP	83
4.3.2. Nhóm giải pháp hoàn thiện cơ chế về phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi NSDP	88
4.3.3. Nhóm giải pháp về quản lý chi ngân sách nhà nước.....	91
4.3. Kiến nghị đối với các bên có liên quan.....	93
4.3.1. Đối với Chính phủ, Bộ Tài chính.....	93
4.3.2. Đối với Tỉnh ủy, UBND tỉnh Thái Nguyên	95
KẾT LUẬN	97
TÀI LIỆU THAM KHẢO	98

DANH MỤC CÁC CHỮ CÁI VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Chữ viết đầy đủ
CNH-HĐH	Công nghiệp hóa - hiện đại hóa
DN	Doanh nghiệp
HĐND	Hội đồng Nhân dân
KBNN	Kho bạc Nhà nước
KT-XH	Kinh tế - Xã hội
MST	Mã số thuế
NSDP	Ngân sách địa phương
NSNN	Ngân sách Nhà nước
NSTW	Ngân sách Trung ương
QLNN	Quản lý Nhà nước
SXKD	Sản xuất kinh doanh
TNCN	Thu nhập cá nhân
TTCN	Tiểu thủ công nghiệp
UBND	Ủy ban Nhân dân
XDCB	Xây dựng cơ bản

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1:	Một số chỉ tiêu cơ bản của tỉnh Thái Nguyên năm 2015	39
Bảng 3.2:	Tổng hợp thu ngân sách trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên theo từng lĩnh vực, giai đoạn 2011 - 2015	59
Bảng 3.3:	Tỷ trọng thu ngân sách các cấp giai đoạn 2011 - 2015.....	60
Bảng 3.4:	Kết quả thực hiện phân cấp quản lý chi giữa các cấp	61
Bảng 3.5:	Tổng hợp chi NSĐP năm 2011-2015.....	62
Bảng 3.6:	Kết quả thực hiện chi ngân sách các cấp giai đoạn 2011 - 2015	63
Bảng 3.7:	Cơ cấu chi ngân sách theo sự nghiệp, giai đoạn 2011-2015.....	64
Bảng 3.8:	Khả năng cân đối ngân sách các cấp giai đoạn 2011-2015.....	67
Bảng 3.9:	Chuyển dịch cơ cấu kinh tế tỉnh Thái Nguyên, giai đoạn 2011 - 2015.....	70
Bảng 4.1:	Dự báo thu chi NSNN tỉnh Thái Nguyên đến năm 2020	81

DANH MỤC BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ**Biểu đồ:**

Biểu đồ 3.1.	Cơ cấu chi ngân sách các cấp tỉnh Thái Nguyên	65
Biểu đồ 3.2.	Chuyển dịch cơ cấu kinh tế tỉnh Thái Nguyên.....	70

Sơ đồ:

Sơ đồ 1.1.	Hệ thống ngân sách nhà nước ở Việt Nam	12
Sơ đồ 3.1.	Sơ đồ bộ máy quản lý ngân sách nhà nước tỉnh Thái Nguyên	41
Sơ đồ 3.2.	Quy trình lập dự toán ngân sách	42
Sơ đồ 3.3.	Quy trình chấp hành ngân sách	44
Sơ đồ 3.4.	Quy trình quyết toán ngân sách nhà nước.....	47